

SECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

**FACULTATEA DE SOCIOLOGIE, PSIHOLOGIE,
PEDAGOGIE, PSIHOSEDAGOGIE, ASISTENȚĂ
SOCIALĂ: UNIVERSITATEA BUCUREȘTI**

ELENA ZAMFIR

PREZENTAREA GENERALĂ A SECȚIEI. ISTORICUL ȘI PROFILUL SECTIEI

Secția de asistență socială a Universității din București, ca profil universitar distinct (durata de 4 ani plus al cincilea an optional), a fost înființată în 1992, după 23 de ani de întrerupere.

In trecut, România a avut o bună tradiție în învățământul de asistență socială, cu rezultate remarcabile în educarea și formarea specialiștilor. În anul 1929 ia ființă Scoala Superioară de Asistență, "Principesa Ileana", cu profil universitar (învățământ legat de numele cunoscutului sociolog Henri Stahl). În anul 1952 învățământul de asistență socială este redus la nivel de trei ani în cadrul unor școli post-lliceale, el fiind apoi total desființat în anul 1969.

Principalii factori care au condus la renunțarea la formarea specialiștilor în asistență socială în regimul comunist au fost:

- Indiferența practică față de om și necesitățile sale
- Natura opresivă a sistemului comunist
- Lipsa unei democrații reale
- Teoria conformă căreia problemele sociale și umane s-ar putea rezolva cvasi-automat prin mecanisme administrativ - birocratice și politice bazate pe ideologia "naturii umaniste" a sistemului
- Integrarea acelor activități păstrate în sistemul asistenței sociale într-un mecanism mai mult pasiv, cu un pronunțat caracter biocratic.

Dacă la începutul Revoluției din decembrie 1989, exista aproape un acord generalizat la nivelul comunității în privința intervenției rapide a specialiștilor din domeniul

științelor socio-umane, în organizarea socială și în formularea programelor de reformă socială privind asistența și protecția socială în perioada tranzitiei, inexistența practică a acestora într-un număr suficient, cât și lipsa propriu-zisă a unor forme instituționalizate, a unor modele culturale de integrare a activității lor, a transformat perceptia acestei necesități într-un deziderat abstract, mai mult utopic.

In decembrie 1989, asistența socială ca profesie era aproape inexistentă. Generația tânără de până în 40 de ani lipsea total. De aceea, imediat după Revoluție, programul de reconstrucție, de reformă pe baza mecanismelor democratice și a pieței libere, a creat acut conștiința necesității dezvoltării unui sistem modern în asistență socială, înalt profesionalizat, orientat activ spre soluționarea problemelor sociale și umane.

In acest context, la jumătatea anului 1990, s-a pus problema formării asistenților sociali cu pregătire post-liceală, în cadrul unui învățământ de durată de trei ani în marile centre universitare: București, Iași, Cluj, în cadrul facultăților de sociologie.

Selectia în aceste colegii s-a realizat pe baza unui examen de admitere (probă scrisă la psihologie și un test de aptitudini/motivatie pentru profesie).

Având în vedere exigentele creării cultural-sociale a unui nou profil profesional, cu prestigiu social adekvat, în 1991 școlile post-liceale s-au transformat în colegii, iar în 1992, colegiile de trei ani s-au transformat în secții ale facultăților de sociologie-psihologie, cu durata de patru ani.

Admiterea în această secție se face prin concurs (probe scrise, obligatoriu la psihologie și optional la filozofie/biologie). În anul universitar 1993/1994 s-a adăugat la disciplinele de concurs din anul anterior și un test de aptitudini/motivatie pentru profesie.

Anual au fost alocate 50 de locuri pentru care au concurat 2-3 candidați pe un loc.

Pominindu-se de la problemele speciale ale populației de romi, agravate în perioada tranzitiei, în anul universitar 1992/1993 cele 50 de locuri au fost suplimentate cu încă 10 locuri pentru romii care, după terminarea studiilor, urmează să lucreze în comunitatea de romi; în urma concursului ele au fost ocupate doar parțial de aceștia (4 romi în primul an, 4 romi în al doilea an).

In modul de organizare al secției de asistență socială la nivel universitar, au fost luate în considerație, în principal, două aspecte complementare:

- Folosirea cu discernământ a bunei moșteniri pe care țara noastră a avut-o în trecut în domeniul învățământului de asistență socială, și a tradiției din învățământul sociologic
- Sprijinirea pe modele profesionale de vîrf din țările cu o bogată experiență în formarea și educarea asistenților sociali.

Astfel, dezvoltarea planului și programelor de învățământ s-a realizat cu participarea directă a experților, specialiștilor din Olanda, Anglia, S.U.A., Norvegia, Suedia, Italia, Franța, în cadrul unor programe de cooperare și sprijin bilaterale și multilaterale pe care secția noastră le-a stabilit chiar de la începutul anului 1991, cât și prin implicarea unor specialiști ale unor organizații guvernamentale străine (Peace Corps, UNICEF - reprezentanță în România) și non-guvernamentale, prezente la noi imediat după Revoluție.

MISIUNEA.

PROFESIA DE ASISTENT SOCIAL.

TIPURI DE ACTIVITĂȚI.

CARACTERISTICI ALE PROFESIEI

- Profesia de asistent social este una din profesiile cu un caracter pronunțat aplicativ multidisciplinar, cu o

SECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

orientare înalt umanistă, care în ultimele decenii s-a dezvoltat extrem de rapid, în țările avansate, în contextul sporirii serviciilor publice și sociale.

In mod special, pentru perioada de tranziție a țării noastre, realizarea unei protecții sociale eficiente presupune formarea unor specialiști care să contribuie la soluționarea problemelor nevralgice ale individului și colectivității. Eșecul pieței libere de a asigura resurse economice corespunzătoare pentru întreaga populație, având în vedere riscurile ce apar sau pot să apară în ciclel vieții, impune necesitatea unui sistem de protecție socială care să asigure sprijinirea și ocrotirea persoanelor, grupurilor care în anumite situații nu mai dispun de resurse materiale, economice, profesionale, sociale și morale, nu mai sunt capabili să-și obțină prin eforturi proprii mijloacele necesare unui trai decent de viață.

* Asistența socială, ca parte componentă a sistemului complex de protecție socială apare ca un mod operativ de punere în aplicare a programelor de sprijin/suport prin multiple și diverse servicii sociale și umane specializate pentru cei aflați temporar în nevoie.

* Ca profil universitar, asistența socială are nevoie de cunoștințe specializate din domenii teoretice fundamentale ca: psihologie socială, psihologie și dezvoltare umană, sociologie, pedagogie, medicină internă și medicină socială, psihoterapie și psihopatologie, drept, istorie, antropologie culturală, economie, politici sociale, știință a comunicării etc.

In același timp ea presupune o practică de tip extensiv și intensiv cu "clientul" care trebuie să conducă la formarea deprinderilor/îndemnărilor de comunicare, la cunoașterea unor metode, tehnici, strategii specializate de intervenție activă(sub forma prevenirii/tratării terapiei) în situații diferențiate de criză.

Și nu în ultimul rând, ea presupune valori, principii și norme morale cerute de un cod deontologic al profesiei.

MISIUNEA SECȚIEI este de a pregăti specialiști capabili să ofere:

- un sistem coerent de programe, măsuri, activități, servicii profesionalizate de protejare a unor persoane, grupuri, comunități aflate temporar în dificultate;
- identificarea și înregistrarea celor categorii de oameni dezavantajați la un moment dat, în vederea stabilirii segmentului populației ce face obiectul activităților concrete în asistență socială;
- alternative de organizare instituțională a activităților de asistență socială pentru identificarea surselor de finanțare a programelor de sprijin specializate;
- o diagnoză corectă a problemelor socio-umane pe care persoanele vulnerabile sau grupurile cu risc crescut le au într-o anume perioadă de timp și, în anumite condiții socio-economice și culturale;
- o evaluare a situațiilor de criză a indivizilor, grupurilor marginalizate, precum și a posibilităților reale de intervenție;
- cercetări științifice semnificative la nivel național și local privind dimensiunea reală a problemelor celor aflați în situații speciale, defavorizate, în vederea elaborării unor strategii de suport și a unor măsuri de prevenire;
- servicii sociale și umane specializate;
- terapie individuală sau de grup, în funcție de cazurile concrete;
- consiliere care să ajute la refacerea capacitaților proprii de integrare socio-culturală a persoanelor și categoriilor defavorizate;
- posibilități de conștientizare a problemelor cu care se confruntă cei aflați în dificultate, precum și stabilirea pentru ei a unor drepturi și modalități concrete de acces la servicii specializate de asistență socială;

- cunoașterea și utilizarea corectă a cadrului legislativ de protecție și asistență socială;

- strategii, metode și tehnici de influențare activă a politicilor sociale de sprijin a celor săraci, a copiilor instituționalizați, abandonati, a tinerilor neintegrati social, a celor dependenți de drog, alcool, abuzați fizic sau sexual, a persoanelor bătrâne neajutorate, a persoanelor handicapate, a familiilor sărace, a celor aflați în situații speciale, limită (calamități naturale, sociale, persecuții și discriminări de orice tip);

Având în vedere că perioada de tranziție prezintă o oscilație între adoptarea unor măsuri conjuncturale, ocazionale, deseori sub presiunea problemelor urgente și măsuri pe termen lung în cadrul unui sistem coerent pe baza unei concepții structurate care să ia în considerare efectele complexe ale programelor de ajutor, specialiștilor din domeniul asistenței sociale le revin sarcini esențiale în acest moment crucial pentru România:

- Regăndirea organizării instituționale a sistemului de asistență socială dintr-o perspectivă unitară, coerentă, capabilă să răspundă eficient unor cerințe și necesități reale ale indivizilor și grupurilor cu risc crescut;

- Incurajarea unei rețele de servicii publice, de stat, specializate și diversificate pentru sprijinul celor în nevoie și a unei asistențe sociale individualizate, precum și a unor organizații non-guvernamentale, prin dezvoltarea unui sistem eficient de voluntariat complementar acestora;

- Clarificarea mecanismului de adoptare a politicilor sociale în sfera asistenței sociale;

- Evaluarea eficienței diferitelor tipuri de măsuri luate în domeniul asistenței sociale.

POSSIBILITĂȚI DE ABSORBȚIE A SPECIALIȘTILOR ÎN ASISTENȚĂ SOCIALĂ PE PIATA MUNCII.

PERSPECTIVE DE INTEGRARE PROFESSIONALĂ ÎN SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ

Având în vedere tipurile de activități descrise mai sus, cerute de diferitele servicii sociale și umane din instituții publice, ministere, agenții, organizații guvernamentale și non-guvernamentale, necesitatea de specialiști în domeniul asistenței și protecției sociale este neacoperită încă de capacitatele formative ale învățământului universitar prezent.

O primă sondare a posibilităților de plasare a asistenților sociali ne îndreaptă către:

SISTEMUL DE STAT AL ASISTENȚEI SOCIALE SI PROTECȚIEI SOCIALE din România care și el, la rândul lui, are nevoie de multe corecții organizatorice-instituționale în cadrul unei reforme structurate;

- Ministerul Muncii și Protecției sociale: oficii de asistență socială, oficii de forță de muncă și șomaj, centre de primire minori, cămine de pensionari, cantine de ajutor social, comisii de expertiză a capacitatilor forței de muncă, cămine-spital pentru bătrâni;

- Ministerul Sănătății (spitale, polyclinici, sanatorii, leagăne, direcții sanitare județene etc);

- Ministerul Justiției: penitenciare, școli speciale de muncă și reeducație pentru minori, judecătorii, tribunale;

- Ministerul Învățământului: case de copii, școli generale și licee, cămine studențești, orientare școlară în inspectoratele județene;

- Secretarul de Stat pentru Handicași: cămine spitale, grădinițe speciale, școli generale speciale, școli profesionale speciale, școli ajutătoare, centre școlare, cămine-atelier, școli speciale pentru

SECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

reducerea minorilor cu comportamente delincvente care nu au răspundere penală;

• Comitetul Român pentru Adopții: Secretariatul executiv al Comitetului Român de Adopții;

• Ministerul de Interni: secții de poliții din orașe și municipii, institute de cercetări cu profil social sau medico-social;

• Departamentul Administrației Publice Locale: servicii de autoritate tutelară din cadrul consiliilor locale, municipale, județene, comunale, comisia de ocrotire a minorilor;

• Se prevede în viitor o creștere semnificativă a serviciilor sociale în funcție de noile probleme specifice acestei perioade:

- servicii de protecție a copilului împotriva maltratării și abuzurilor;
- servicii de sprijin și consiliere a somerilor;
- servicii de integrare socială a delincvenților;
- servicii la domiciliu pentru toate categoriile de persoane vulnerabile;
- centre pentru consiliere familială;
- servicii la nivel comunitar;
- servicii sociale de întreprindere;
- servicii sociale și de educație sexuală în școli;
- servicii sociale pentru persoanele consumatoare de droguri;
- servicii pentru protecția victimelor infracțiunilor;
- servicii pentru protecția imigrantilor;
- servicii pentru protecția căsătorilor și vagabonziilor;

SISTEMUL ORGANIZAȚIILOR NON-GUVERNAMENTALE

Din toate analizele reiese necesitatea implicării asistentului social ca specialist în toate organizațiile non-guvernamentale care oferă servicii sociale, începând cu conducerea activităților și sfârșind cu furnizarea efectivă de servicii.

Se poate emite ideea că anumite poziții de conducere, plătite din bugetul statului, au astfel controlul asupra standardelor de funcționare. În viitor serviciile din această sferă se vor fi un partener serios al statului în sfera asistenței sociale fiind necesară stimularea activității lor.

Pe lângă tipurile de activități prestate de actualele organizații non-guvernamentale, care în prezent se orientează mai mult spre exercitarea unor presiuni față de Guvern pentru respectarea sau obținerea unor drepturi pentru cei aflați în dificultate, se poate întrevedea în viitor direcționarea acestora spre furnizarea efectivă de servicii la domiciliu sau la nivel comunitar pentru toate categoriile defavorizate sau marginalizate cum ar fi servicii pentru:

- handicapări fizice sau psihice,
- pentru protecția persoanelor vîrstnice,
- pentru mamele singure,
- pentru sprijinirea somerilor,
- pentru inserția socială a bolnavilor cronici,
- pentru profilaxie socială,
- planning familial,
- consiliere familială.

Există, de asemenea, sectoare ale vieții publice care deși nu au ca finalitate oferirea de servicii sociale, pot necesita sprijinul asistentului social, cum ar fi oferirea de servicii particulare, în marile societăți comerciale, în școli, în creșe, în penitenciare, în institute de cercetare, în învățământul de specialitate pentru practica studenților, în instituții prezidențiale sau Guvern, în centre de recuperare pentru militari în termen etc.

CALIFICAREA PERSONALULUI DIDACTIC ȘI POLITICA DE PERSONAL

În cadrul secției de asistență socială, predau cadre didactice de prestigiu, atestate pentru învățământul superior (27 cadre

didactice universitare au fost titularizate prin concurs la facultatea de sociologie, psihologie, pedagogie, psihopedagogie specială și asistență socială și la alte facultăți din Universitate). În marea majoritate, aceștia sunt profesori și conferențieri. Din cei 27 titularizați prin concurs - 16 sunt profesori și conferențieri din care: 7 profesori și 9 conferențieri. Urmează, în ordinea gradelor didactice, 5 lectori, 4 asistenți și 2 preparatori.

Mulți din cei care predau la această secție au o bogată experiență didactică de tip universitar și o formare științifică de excepție; sunt autori cunoscuți în domeniul științelor socio-umane de manuale universitare, cărți, studii, cercetări empirice, monografii, publicații științifice în străinătate, membri în comisii naționale și internaționale pe probleme de educație, învățământ sau cercetare, conducători de doctorate în sociologie și pedagogie, academicieni, personalități științifice recunoscute în plan național și internațional.

Multe dintre cadrele didactice (în perioada 1992/1994, un număr de 18 cadre didactice) care predau la această secție au avut posibilitatea unor vizite la marile centre universitare din lume și au putut beneficia de un program de specializare pe probleme ale asistenței sociale, oferite de specialiștii din Olanda, Anglia, S.U.A., Norvegia, Suedia, Italia, Franța pe o perioadă de 2-5 săptămâni. Acest lucru a fost posibil datorită multiplelor proiecte de colaborare internaționale pe care secția le-a dezvoltat chiar de la început. Contactele internaționale cu experții străini au facilitat profesorilor noștri familiarizarea cu modele de vîrf specifice asistenței sociale, utilizate în lume, precum și o cunoaștere directă a sistemului de învățământ și formare a specialiștilor în marile instituții de învățământ superior. În această perioadă, un număr de 34 studenți de la secția de asistență socială au beneficiat de burse de studii la mari centre universitare din străinătate pe o perioadă de 1-6 luni: Anglia, Olanda, Suedia,

Italia. Cadrele noastre didactice au avut o prezență activă la manifestări naționale și internaționale de prestigiu: conferințe, congrese, întâlniri de lucru, prin prezentarea unor comunicări, studii, cercetări științifice pe probleme ale asistenței și protecției sociale din perioada de tranziție în România.

De asemenea, pentru dezvoltarea programelor de învățământ și aplicarea lor în practica universitară, la secția de asistență socială au participat și participă în continuare specialiști străini din marile centre universitare din lume: Anglia (Cambridge, Norwich-East Anglia University), Olanda (Sittard, Haga), Suedia, S.U.A., Franța, Italia, Norvegia, care periodic se găsesc alături de profesorii români în catedra noastră, fie ca profesori vizitatori cu prelegeri pentru studenți și profesori, timp de 10-14 zile, fie pe o perioadă mai mare de timp (2-3 ani). Ajutorul acordat de acești specialiști a fost de substanță, în ceea ce privește modul de organizare și desfășurare a practicilor de specialitate, echilibrul dintre disciplinele teoretice și cele aplicative în practica asistenței sociale, dialogul cu studenții români asupra modelelor de asistență și protecție socială utilizate în lume.

Cadrele didactice asociate venite din afara facultății au o calificare superioară în domeniul științelor socio-umane în general, pe probleme specializate ale asistenței sociale în special, precum și o experiență practică îndelungată, nemijlocită în sfera serviciilor sociale și umane.

De asemenea, am considerat că este util ca studenții, în practica lor de specialitate, să beneficieze de experiență bună a asistenților sociali, cu diplomă din trecut, singurii calificați în țara noastră pe aspectele prioritare ale practicilor de teren în asistență socială. De aceea, am avut ca asociat permanent pentru supravegherea - organi-zarea - desfășurarea practicilor de specialitate a studenților (în special a practicilor compacte de vară) pe lângă preparatorii și lectorii noștri din facultate și

SECTIA DE ASISTENTA SOCIALA

absvenți ai școlii de asistență socială din trecut.

Un alt aspect al politicii de personal a fost și acela de a utiliza calificarea unor persoane, precum și posibilitățile oferite de unele servicii sociale și umane bine organizate, în procesul de învățământ ca exemple/modele pentru rețea practică a asistenței sociale de la noi. Astfel, periodic, în cadrul unor laboratoare speciale și al unor cursuri /seminarii deschise au fost invitați în facultate specialiști implicați direct în sistemul de protecție și asistență socială din ministere, instituții publice, organizații guvernamentale și non-guvernamentale române și străine.

STUDENTII

Sectia de asistență socială desfășoară activități didactice numai la forma învățământului de zi.

• Numărul total de studenți existenți în cei patru ani, anul universitar 1993/1994 este de 259, repartizați pe ani de studii astfel:

- anul I, 62,
- anul II, 52,
- anul III, 65,
- anul IV, 80.

Urmărind dinamica numărului de candidați admisi în anul I în raport cu numărul de locuri, s-a înregistrat din anul 1992 o creștere a numărului de candidați, fapt explicat prin popularizarea profilului și cunoașterea mai clară a tipurilor de activități profesionale în ultimii doi ani în rândul elevilor și al tinerilor, dar și prin cererea profesiei pe piața muncii.

Astfel în anul 1990/1991, au fost 77 de candidați pe 65 de locuri, fiind admisi 68, la care s-au mai adăugat 12 locuri pentru cei veniți de la școlile post-liceale de asistență medicală.

In anul 1991/1992, au candidat 265 pe 60 de locuri, fiind admisi 62;

In anul 1992/1993, au candidat 117 pe 60 de locuri (în acestea se includ și cele

10 locuri pentru romi), fiind admisi 53;

In anul 1993/1994, au fost 160 de candidați pe 60 de locuri (fiind incluse și cele 10 locuri pentru romi), fiind admisi 62.

Procentul de promovare pe ani de studiu a fost:

- In anul 1990/1991, din 65 admisi, 65 au fost promovați. Din aceștia 40% cu medii între 9-10, 56,92% cu medii între 7-8, 1,53% cu medii de 5-6, iar 1,55% absenți.

- In anul 1991/1992, din totalul de 146 studenți (anul I și anul II), au promovat cu medii de 9-10, 63,01%, cu medii de 7-8, 33,56%, iar nepromovați, 3,43%. Aceasta exprimă o creștere a extremelor în pregătirea profesională pozitivă, pe de o parte, prin procentul crescut al celor cu medii de 9-10, de la 40% în anul anterior la 63,01% indicând un interes sporit pentru performanță profesională, și una negativă, pe de altă parte, exprimată în procentul de 3,43% nepromovați față de 0% nepromovați, din anul anterior.

- In anul 1992/1993, din totalul de 198 studenți (anul I, II, III), au promovat cu medii de 9-10, 70,72%, cu medii de 7-8, 26,76%, nepromovați, 2,02%, iar absenți, 0,50%.

Raportul studenți/cadre didactice s-a îmbunătățit în anul universitar 1993/1994, fiind $259/11=23,5$ față de anul 1992/1993 când era de $197/5 = 39,2$. Am în vedere aici numai acele cadre didactice cu normă de bază în catedră și nu cele asociate.

PLANURI DE INVĂȚĂMÂNT, PROGRAME, MANUALE

Planul de învățământ este structurat pe următoarele tipuri de discipline:

- discipline de cultură generală: 2% din volumul orelor, grupate aproape în totalitate în primul an (filosofia, istoria religiilor, istoria artei, etică, limbi străine, educație fizică);

- discipline de sprijin pentru formarea culturii de specialitate: 28% din

totalul orelor (psihologie generală, sociologie generală, metode statistice în științele socio-umane, metode și tehnici de cercetare sociologică, dezvoltare umană, informatică, sociologia familiei, medicină internă și medicină socială, elemente de drept civil și penal, psihosociologia organizațiilor, legislația muncii și a familiei, psihosociologia delincvenței, defectologie, pedagogie socială, demografie, microeconomie, (grupate în anul I și în anul II);

- discipline de specialitate obligatorii: 65.7% din volumul orelor (metode și tehnici în asistență socială, psihologie socială aplicată, teorii fundamentale în asistență socială, psihopatologie și psihoterapie, asistență socială a grupurilor etnice, psihopatologia vârstelor, metode specifice de asistență socială centrate pe sărăcie, politici sociale în sfera asistenței sociale, cooperare și conflict în comunitate, asistență socială în sfera muncii, elemente de profilaxie și boli cronice și ale bătrâneții, planning familial, comunicare interpersonală și de grup, dezvoltare comunitară, asistență socială a persoanelor dependente de drog, alcool și a persoanelor abuzate fizic sau sexual, teoria și practica consilieriei, managementul organizațiilor non-profit, bunăstarea copilului și abordări centrate pe familie, asistență socială a șomerilor, discipline grupate în anul III și anul IV).

- discipline de specialitate și de cultură generală optionale: 4.3% din volumul orelor.

- practica de specialitate s-a realizat în două modalități: a) pe parcursul anului de învățământ sub forma unor laboratoare speciale legate de cunoașterea sistemului de asistență socială și b) practică în bloc, compactă de 2-3 săptămâni, în diferite instituții și organizații care să implice studenții în comunicarea directă cu "clienții". Probleme mai dificile, critice au apărut în acest cadru deoarece nu a existat personal calificat suficient pentru coordonarea acestor activități și pentru că a fost destul de

anevoieios a se găsi instituții, servicii sociale și umane pregătite pentru activitatea didactică cu studenții.

Ca număr de ore, practica de specialitate față de disciplinele teoretice a avut o pondere semnificativă, ea diferind ca procent în funcție de an de studii: ocupând 10% din totalul orelor numai laboratorul rețelei de asistență socială, existent în orar pentru toți studenții anilor I, II, III, IV, pe parcursul primului semestru, precum și o practică compactă de 2-3 săptămâni la sfârșitul anului universitar. Practică compactă se desfășoară în ministere, agenții, instituții de profil, organizații non-guvernamentale etc. Ea este condusă de preparatori și asistenți, cu ajutorul unui instructor de practică cu pregătire specială, în cadrul școlii post-liceale de asistență socială.

Programele de învățământ existente sunt într-o formă unitară; ele nu sunt construite de fiecare cadru didactic după discutarea lor prealabilă în catedră, respectându-se aceleasi criterii în elaborarea lor: obiectivul general al disciplinei, obiectivele specifice, forme de evaluare a studenților pe parcursul anului și în final, dezvoltarea tematică, separat, pe ore de curs și ore de seminar, introducerea bibliografiei obligatorii și suplimentare.

Ele apar ca un ghid în pregătirea studenților, respectându-se standardele de științificitate ale disciplinelor de învățământ.

Manuale pentru studenți și materiale didactice ajutătoare - culegeri de texte, casete video-audio, literatură de specialitate modernă.

- La biblioteca facultății sunt materiale didactice ajutătoare pentru studenți, sub forma unor cursuri tipărite sau note de curs ale profesorilor care predau discipline noi de specialitate. 13 cursuri: ("Sociologia familiei", "Asistență socială a grupurilor etnice marginalizate", "Psihosociologia organizării și conducerii", "Asistență socială în sfera muncii", "Introducere în sociologie", "Politici sociale

SECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

România '89-'93. Dinamica bunăstării și politica socială", "Metode și tehnici în sociologie", "Introducere în psihologie", "Elemente de drept civil și penal", "Medicină socială", "Sărăcia: metode de asistență socială", "Pedagogie specială", "Consiliere").

• De asemenea, există la biblioteca facultății traduceri a unor manuale, lucrări fundamentale (un număr de 10 titluri ale unor lucrări de referință în asistență socială care acoperă discipline de bază în specialitate traduse, la propunerea catedrei noastre, din limba engleză în limba română), apărute cu sprijinul Reprezentanței UNICEF în România.

• Dacă luăm în considerare manualele universitare, existente la biblioteca facultății, pentru secția de asistență socială, în limbi străine, în special engleză și franceză, marea majoritatea din ele fiind obținute prin donații ale Reprezentanței UNICEF în România și ale unor centre universitare din străinătate, precum și din cooperările multi și bilaterale, pe PROGRAM TEMPUS, am putea aprecia că toate activitățile de curs și seminar cuprinse în planul de învățământ au acoperire în lucrări de specialitate de excepție.

Acstea sunt elaborate în mari centre universitare din lume: S.U.A., Anglia și apar ca material didactic pentru disciplinele: dezvoltare umană, psihologie socială aplicată, metode și tehnici în asistență socială, terapie familiei, cooperare și conflict, dezvoltare comunitară, planning familial, bunăstarea copilului, teoria și practica consilierii, managementul organizațiilor non-profit, asistență socială a persoanelor abuzate și dependente de drog, alcool.

• Traduceri selective din limba engleză în limba română a unor cursuri și lucrări de referință a unor profesori străini, din Anglia, care au vizitat și au predat periodic la secția noastră, traduceri ce pot fi folosite ca materiale didactice de primă importanță: Ex: Cursul universitar de teoria

și practica asistenței sociale a prof. englez Martin Davis; Cursul universitar de consiliere și practici de comunicare; Legislația în sfera asistenței sociale; -Practica asistenței sociale; Separarea, divorțul și familia; Antiratismul - o provocare pentru educatorii albi; Menținerea moralului prin dezvoltarea și pregătirea personalului; Eficiența economică și calitatea îngrijirii; Asistență socială pentru bătrâni; Bolile mintale; Adoptie și plasament familial; Abuzul asupra copilului; (3 titluri de cursuri universitare și 9 titluri de lucrări semnificative pentru domeniul asistenței sociale în procesul de învățământ).

• Cărți de cercetare științifică cu valoare pentru procesul didactic în asistență socială: Ex: Tiganii, între ignorare și îngrijorare; România 1989/1993: dinamica bunăstării; Psihoterapie; Psihologie juridică; Psihosociologia organizațiilor.

METODOLOGIA INSTRUIRII

• Pe lângă metodele clasice de predare și seminarizare cu ajutorul dialogului, discuțiilor, dezbatelor, referatelor, proiectelor de an, profesorii de la asistență socială utilizează un sistem modern de predare și seminarizare, cu ajutorul metodelor audio-video, al retroproectorului, folosind metode ca: "jucarea rolului", "analiza de caz", "scenariul" în asistență socială și rolul lui în practica cu "clientul", etc.

• Pentru cercetările empirice desfășurate pe probleme de asistență socială sunt folosiți adesea în cercetare studenții secției, ca operatori de teren, ca anchetatori sociali cu posibilitatea de a-i introduce treptat în metodologia cercetării științifice.

• De asemenea studenții sunt antrenați la procesul de introducere a datelor cercetării în calculator și apoi al prelucrării lor statistice.

CALITATEA INFRASTRUCTURII

Secția de asistență socială, pe baza proiectelor internaționale multiple, de cooperare și a ajutorului din străinătate, dispune de o bază materială-didactică modernă:

- o rețea de calculatoare pentru studenți;
- laborator video-audio;
- calculatoare pentru profesori.
- o bibliotecă bine dotată cu o literatură de specialitate, în limba română (40 de titluri de carte) și în engleză (100 de titluri în căte 7-8 exemplare, donație UNICEF), cărți și reviste primite de la universități americane, organizații non-guvernamentale.
- Traduceri din limba engleză a principalelor lucrări de specialitate, care acoperă o arie foarte largă a problematicii din asistență socială (11 titluri a către 100 de exemplare fiecare).

PROPUNERI DE SELECTARE A INSTITUȚIILOR PENTRU PRACTICA STUDENȚILOR

• Pornind de la dificultățile actuale legate de organizarea și desfășurarea practicii studenților de la secția noastră, propunem pentru noul an universitar 1994/1995 selecționarea unor instituții, agenții, organizații guvernamentale și non-guvernamentale, române și străine, prezente în rețeaua practică a asistenței sociale, în vederea dezvoltării unei programe comune de practică și a accesului studenților la "lucrul efectiv cu clienții".

• Instituțiile ce vor fi selectate trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- să aibă o misiune clar definită în raport de programul de învățământ și să folosească metode active de integrare a studenților în procesul practic al asistenței sociale.

- personalul de specialitate din instituție, responsabil pentru practica studenților, trebuie să dovedească respect și responsabilitate pentru educația profesională a specialistului și să fie conștient de scopul formativ-educativ al practicii studențești,

- personalul din instituții asociat facultății trebuie să participe la acțiunile educative cu caracter practic din facultate,

- personalul trebuie să fie suficient și bine organizat încât pentru a-și dezvolta activitățile să nu trebuiască să se bazeze pe munca studenților,

- numărul activităților și calitatea lor trebuie să asigure un model de exemplaritate pentru experiența studenților concordantă cu așteptările programei de învățământ,

- instituția trebuie să răspundă diferențiat față de studenții începători și cei avansați, din ultimul an de studiu,

- instituția trebuie să pună la dispoziție un spațiu adecvat pentru studenți cât și echipamentele și serviciile auxiliare disponibile în vederea realizării obiectivelor de practică,

- instituția trebuie să aloce resurse materiale adecvate, cât și timpul unui angajat ce va funcționa ca instructor de practică: muncă de orientare a studentului în domeniu, cercetarea de teren, supervizarea proiectului de practică,

- personalul selectat pentru practică va trebui să comunice periodic cu coordonatorul de practică din cadrul facultății,

- instituția trebuie să colaboreze cu cadrele didactice ale facultății în problema organizării practicii de specialitate și să respecte deciziile universitare legate de acreditarea, evaluarea activității practice a studenților,

- instituția va trebui să înțeleagă perspectiva și modelele de vîrf asupra metodelor, tehniciilor, politicilor sociale din asistență socială propusă de programa de învățământ.